

Inspreektekst van Antoinette Verbrugge, voor de vergadering van 15 februari 2024, commissievergadering Leefomgeving, PS NH

Goedenavond geachte statenleden, beste mensen,
ik ben Antoinette Verbrugge, wonend in Wijk aan Zee. Fijn dat ik wederom de kans krijg om de stem van onze stichting Gezondheid op 1 te laten horen.

Zaterdag 3 februari, berichtte het NOS
journaal:
Kamerleden willen harder optreden tegen
afval Tata Steel

Ik citeer (bron:NOS)
Staalslakken worden soms ook rechtstreeks in het water gestort om bijvoorbeeld dijken te versterken. De toezichthouder concludeerde "dat de wettelijke regels voor het gebruik van staalslakken de risico's voor mens en milieu niet voldoende afdekken".

Zo schreef de ILT: "Wanneer deze stoffen in de bodem en het grondwater terechtkomen, kunnen de dieren en planten die daar leven

doodgaan. Ook is bekend dat omwonenden van gebieden waar staalslakken zijn toegepast gezondheidsklachten hebben ondervonden, zoals bloedneuzen en brandwonden."

Ik wilde het vandaag met u hebben over de staalslak, die z'n giftige spoor door heel Nederland trekt en ook in de IJmond zorgt voor veel ellende.

Stelt u zich eens voor: 730.000 ton staalslak per jaar dat is 50 vrachtwagens per dag.

Ik maak mij o.a. ernstig zorgen over het niet afgedekt opslaan van staalslakken op het terrein van onze grote buurman Tata Steel: bij droog weer en met wind, kan stof uit de berg staalslak loskomen en meegevoerd worden met de wind. Dat gevaar is zoals u begrijpt allesbehalve denkbeeldig.

Staalslak heeft een hoge pH, zoiets als gootsteenontstopper, maar dan ook nog met zware metalen erin. Wij en dus ook alle dieren ademen dus gootsteenontstopper in met

zware metalen en dat maakt dat daarmee onze gezondheid nog meer onder druk komt te staan en schade aan het milieu ontstaat. Denkt u ook aan ons kostbare water! Ook de bergen staalslakken vervuilen ons water ... een glaasje water zomaar uit de kraan kunnen tappen is een groot goed, maar hoe lang nog? We gaan onverschillig om met ons water en negeren nog te veel de waterschaarste – de beschikbaarheid van schoon (drink)water wordt (en is eigenlijk al) schaars en straks misschien haast onbetaalbaar.

Staalslak wordt overal in het land toegepast en dieren en mensen hebben, ook daar, te maken met de schadelijke gevolgen van staalslak, blaren op de huid, bloedneuzen en andere gezondheidsproblemen.

De provincie heeft geen inzicht in gebruik staalslakken in eigen weg- en waterbouw; dat vindt ze ook niet nodig want de staalslakken zijn ooit om onheldere redenen om gekat tot toegestane bouwstof en er is geen meldplicht...

- maar ondertussen weten we allang dat staalslak gevaarlijk is en dat de huidige regels onvoldoende beschermen (zie de EERDERE waarschuwingen van ondermeer: ILT, RIVM over gevaarlijke uitlogingen)

- de provincie veroorzaakt willens en wetens nieuwe bodem- en grondwaterverontreinigingen;

- Wat wij u vragen te doen: de provincie in de Omgevingsverordening een meldplicht voor staalslak laten opnemen, zo kan zij zelf per direct stoppen met toepassen van staalslak en zo kan zij VANAF NU bij het Rijk lobbyen om de kwalificatie Bouwstof van afvalstof eraf te krijgen. Het is al een groot raadsel hoe die certificering er überhaupt op gekomen is.

Uit die certificering is veel ellende voortgekomen en de vervuiling gaat vooralsnog gewoon door: 24/7.

Goed om u te realiseren: dat bij een “groen” staal plan (mocht dat er ooit komen) de kans

groot is dat er nóg meer slakken komen dan nu al uitgepoept worden.

BTW we spreken liever over een blauw staalplan, want Tata wil in voorlopige en nog heel lang op aardgas blijven draaien.

Zoals gezegd: 730.000 ton staalslak per jaar dat is 50 vrachtwagens per dag. Water- en bodemleven worden ernstig bedreigd en de volksgezondheid en de gezondheid van de dieren komt steeds meer onder druk te staan.

U las bij de stukken voor deze vergadering de VTH-brief over opslag bij Pelt&Hooykaas, graag vraag ik uw aandacht voor deze alinea:

“Door de continue aan- en afvoer van staalslak binnen Pelt & Hooykaas is sprake van blijvende uitloging van zware metalen en beïnvloeding van de pH van het grondwater. Zolang er geen verwaarloosbaar bodemrisico bij Pelt & Hooykaas is gerealiseerd, gaan de OD's ervan uit dat de bodemverontreiniging nog gevoed wordt. Maatregelen met betrekking tot het ontbreken van een verwaarloosbaar bodemrisico moeten op

korte termijn worden gerealiseerd. Tata Steel heeft tot eind februari de tijd om op de beoordeling te reageren.”

Ziet u hoe de buurman dit recht gaat praten?

Milieugevaren staalslak

Korte termijn

- hoge pH 11- 12 (‘gootsteenontstopper’)

Langere termijn

- uitloging zware metalen
- uitspoeling naar grondwater en oppervlaktewater (uiteindelijk dus ook drinkwater!)
- acute en chronische toxische en ecotoxicologische effecten
- afwenteling afvalstoffen op toekomstige generaties

Uitloging zware metalen (nu al gemeten):

- arseen
- kobalt
- chroom
- koper
- nikkel

En uiteindelijk ook (nu nog niet gemeten):

- cadmium
- lood
- vanadium

- Aan u, statenleden, en aan gedeputeerde Olthof (als PvdA-gedeputeerde Milieu) de volgende vraag:

Nu u weet wat er speelt: wat gaat U concreet doen aan dit groeiende probleem?

Tot slot: ik denk graag in oplossingen: daarom stel ik voor om een Expertmeeting staalslakken te beleggen. Hierbij bied ik ook aan om zo'n expertmeeting te organiseren. Graag hoor ik uw reactie.

Wij rekenen op u.

Gezondheid hoort op 1!

Antoinette Verbrugge,
Stichting Gezondheid op 1,
15 februari 2024